

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
XVII Всеукраїнської
науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ

(в онлайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams)

05–06 листопада 2020 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2020

УДК 378:61(063)(477)

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти (в онлайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams) : матеріали XVII Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 05–06 лист. 2020 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2020. – 328 с.

2. Estibaliz Mateo, Sevillano Elena. Project-based learning methodology in the area of microbiology applied to undergraduate medical research, *Fems Microbiology Letters*, Volume 365, Issue 13, July 2018, fny129, <https://doi.org/10.1093/femsle/fny129>

3. Davenport Thomas, Kalakota Ravi. The potential for artificial intelligence in healthcare. *Future Healthcare Journal* 2019 Vol 6, No 2. P. 94–98.

4. Silke Piedmont, Bernt-Peter Robra Theory and practice in medical education – expectations and development of skills experienced by students of human medicine compared with students in other disciplines. *GMS Zeitschrift für Medizinische Ausbildung* 2015, Vol. 32(1), ISSN 1860-3572. P.1-13.

ПРОЄКТНЕ ТА ДУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІШІ ЕЛЕМЕНТИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

**О. П. Мінцер, Л. Ю. Бабінцева, О. О. Суханова, О. М. Шевцова,
П. П. Ганинець, О. В. Сарканич, К. А. Мальярчук**

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Ключові слова: проєктна освіта, дуальне навчання, дипломне та післядипломна медична освіта, самонавчання.

Анотація. Розглянуті можливості проєктного та дуального навчання в медичній освіті. Підкреслена їх принципіальна перспективність й доцільність використання в медичній освіті. В висновках також підкреслюється те, що сьогодення вимагає невідкладного реформування форм освіти та технологій передачі знань.

Вступ. Пандемія коронавірусу загостила проблеми пошуку нових варіантів передачі медичних знань. Одними з перспективніших підходів за даними літератури та власного досвіду є проєктне та дуальне навчання.

Основна частина. В останні часи знов поновився інтерес до досліджень Дьюї, зокрема до варіанту прагматизму – інструменталізму. Відповідно до цієї концепції навчання повинно проводитися таким чином, що кожний, хто навчається, стає «інструментом його пізнання, способом осягнення істини». Кінцевим підсумком навчання, по Д. Дьюї, повинна була стати вироблення навичок мислення, під якими розумілася здатність в першу чергу до самонавчання. Таким чином, цілями навчання виступають вміння вирішувати життєві завдання, оволодіння творчими навичками, збагачення досвіду, виховання мотивації до самонавчання і самовдосконалення [8].

Зараз проектне навчання – важливий спосіб навчання, який допомагає тим, хто навчається, у вирішенні проблем для досягнення мети завершення проекту [1-3, 5-7]. Виходячи з того, що проектування – це цілеспрямована діяльність для знаходження рішення проблем, проектний метод навчання можна розглядати як невід’ємну частину практико-орієнтованого навчання, що дозволяє студентам ще в медичному університеті долучитися до секретів професійної майстерності. Це також стосується післядипломного медичного навчання.

Сучасна модель проектного навчання передбачає посилення прагматичної спрямованості навчання, актуалізацію безперервної освіти, формування потреби в удосконаленні професійних навичок і компетенцій й основне – технологізацію та інформатизацію освітнього процесу. Саме тому в НМАПО імені П. Л. Шупика впровадження проектного навчання (як й дуального навчання) було внесене в перелік основних елементів реформування освіти в академії.

Зрозуміло, що різні стилі мислення впливають на передачу концепцій і навичок. В дослідженні [4] при зіставленні груп студентів, що брали участь в проектній навчальній діяльності, але відрізнялись стилями роботи з контентом (планування проекту, виконання плану, суддівство, продуктивність) показано, що група, яка задіяла всі типи взаємодії з концепціями та навичками, засвоїла найкраще знання як в найближчій перспективі, так і у віддаленому періоді. В той же час в наших дослідженнях відмічений інший фактор, а саме – рівень когнітивного навантаження.

В останні часи популярною стала також дуальна технологія передачі знань [9]. Дуальні студенти мають можливість набути досвіду в багатьох відділах компанії, завдяки чому до кінця навчання вони вже точно знають, робота в якому відділі їх зацікавила найбільше і де саме вони хочуть працювати по завершенні освіти. Згідно досвіду Німеччини система дуальної підготовки дає унікальну можливість суміщення практичного навчання в лікувальних закладах з отриманням теоретичних знань в навчальних закладах.

Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, підтримана Міністерством освіти і науки України. Відповідний документ було прийнято на засіданні Кабінету Міністрів України 19 вересня 2018 року. Згідно цієї постанови дуальна освіта включає модернізацію освітніх програм; підвищення якості підготовки фахівців; зближення освіти з вимогами ринку праці; посилення ролі та впливу роботодавців на освіту.

Висновки. 1. Сьогодення вимагає невідкладного реформування форм освіти та технологій передачі знань

2. Проектне та дуальне навчання в медичній освіті можуть бути розглянуті як ефективні механізми підвищення якості передачі знань.

Література

1. Nerurkar A., Dhanani J. Effectiveness of Project based learning in teaching microbiology to undergraduate medical students. IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME) e-ISSN: 2320-7388, p-ISSN: 2320-737X Vol. 6, Issue 5 Ver. I (Sep. – Oct. 2016), PP 19-22 www.iosrjournals.org

2. Mateo E., Sevillano E. Project-based learning methodology in the area of microbiology applied to undergraduate medical research. *Fems Microbiology Letters*, Vol. 365, Issue 13, July 2018, fny129, DOI:10.1093/femsle/fny129

3. New pedagogical and information technologies in an education system. Under the editorship of E.S. Polat. M. Izdatelsky center “Akademiya”, 2001. 272 p.

4. Chen C. H., Yang Y. C. Revisiting the effects of project-based learning on students' academic achievement: a meta-analysis investigating moderators. *Educ Res Rev.*, 2019, 26:71–81. DOI:10.1016/j.edurev. 2018.11.001

5. Jihyun Si. Course-based research experience of undergraduate medical students through project-based learning. *Korean J Med Educ* 2020; 32(1): 47-57. Published online: March 1, 2020. DOI:10.3946/kjme.2020.152

6. Bender W.N. *Project-based learning: differentiating instruction for the 21st century*. Thousand Oaks, USA: Corwin Press; 2012. [Google Scholar]

7. Karaman S., Celik S. An exploratory study on the perspectives of prospective computer teachers following project-based learning. *International Journal of Technology & Design education*.2008, 18(2):203-215.

8. Дьюї Дж. Філософські праці. Видання підготовлено Б. А. Шарвадзе, Тбілісі, 2009.

9. Бойчевська І. Б. Роль системи дуальної освіти у професійній підготовці молоді у Німеччині, Порівняльно-педагогічні студії, Вип.2, Умань, 2009, С. 68 – 74.

Матківська Р. М., Черкасова Л.А.	
ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	175
Михайловська Н.С., Кулинич Т.О., Шершньова О.В., Лісова О.О., Стецюк І.О., Антипенко О.О.	
СУЧАСНІ ФОРМИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	177
Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Кулинич Т.О., Шершньова О.В.	
РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	180
О. П. Мінцер	
СИСТЕМНА ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ. ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ...183	
О. П. Мінцер, Л. Ю. Бабінцева, О. О. Суханова, О. М. Шевцова, П. П. Ганинець, О. В. Сарканич, К. А. Малярчук	
ПРОЄКТНЕ ТА ДУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІШІ ЕЛЕМЕНТИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	185
М.М. Мішина, Т.М. Замазій, Н.І. Коваленко	
АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	188
Моргунцова С.А., Іванько О.Г., Скрипникова Я.С.	
ІСПИТ ІФОМ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	190
Н.О. Нагорна, С.О. Васюк, А.С. Коржова	
ХМАРНИЙ СЕРВІС MS TEAMS ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ЗВО.....	191
Небесна З. М., Шутурма О. Я., Кульбіцька В.В.	
СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК ЯК ВИД НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ	201